

Pouke iz kazivanja o Ademu i Havi (Medina)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

8. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 2. decembar 2022.

Hvala Allahu, Koji grudi čini prostranim i srca smirenim. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, On daje vremena grešniku da se pokaje i vrati u Njegovo okrilje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i Koji sakriva sramote i prašta grijehe, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, svojom uputom poveo nas je putevima dobra, neka su na njega Allahova milost i spas, i na njegovu porodicu i ashabe sve do Sudnjeg dana. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

U časnom Kur'anu nalazimo mnoge poučne priče i kazivanja. Allah, džellešanu, kazuje nam, između ostalog, o stvaranju prvog čovjeka Adema i njegove žene Have, a to kazivanje zapravo je personifikacija sukoba između čovjeka i šejtana, koji je započeo tada, i trajat će dok je svijeta i vijeka, sve dok Allah ne naslijedi Zemlju i ono što je na njoj. Ovo kazivanje ponovljeno je na više mjesta u Kur'anu zbog uzvišenih intencija i poruka koje sadrži.

Uzvišeni kaže: "A ti, o Ademe, i žena tvoja u Džennetu stanujte i odakle god hoćete jedite, samo se ovom drvetu ne približujte, da se prema sebi ne ogriješite!" I šejtan im počeo bajati da bi im otkrio stidna mjesta njihova, koja su im skrivena bila, i reče: 'Gospodar vaš vam zabranjuje ovo drvo samo zato da ne biste meleki postali ili da ne biste besmrtni bili' – i zaklinjaše im se: 'Ja sam vam, zaista, savjetnik iskreni!' I na prevaru ih zavede. A kad oni drvo okusiše, stidna mjesta njihova im se ukazaše i oni po sebi džennetsko lišće stavljati počеше. 'Zar vam to drvo nisam zabranio?!', zovnu ih Gospodar njihov, 'i rekao vam: 'Šejtan vam je, zbilja, otvoreni neprijatelj!''

‘Gospodaru naš’, rekoše oni, ‘sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.’” (El-A’raf, 19–23)

Allah, džellešanuhu, naredio je Ademu i njegovoj ženi da se nastane u Džennetu: “... a ti, o Ademe, i žena tvoja u Džennetu stanujte” (El-A’raf, 19), kako bi mu ukazao počast i uzdigao ga na posebno mjesto. Onaj ko se odazove Allahovim naredbama, zaslužio je posebno mjesto kod Allaha, njegovo srce ispunit će smirenost, a njegovu dušu zadovoljstvo i živjet će lijepim i ugodnim životom, a onaj ko bude daleko od Allaha i zanemari Njegove naredbe, taj će teškim životom živjeti.

Riječima: “i odakle god hoćete jedite”, Allah kazuje da je Svojim robovima dozvolio sve što je lijepo i proširio je krug dozvoljenih jela i pića. Krug halala je širok, a krug harama je sužen, ali i pored toga duša, koja je sklona zlu, nadvlada čovjeka, pa poželi ono što je zabranjeno, ili pređe granicu dozvoljenog, ili se kreće u blizini harama, pa ga šejtan sa svojim velikim spletkama i vesvesama navede na ono što je zabranjeno. I zato, kada im je rečeno: “samo se ovom drvetu ne približujte”, time im je zabranjeno da mu se ikako približavaju, da ne bi kušali njegove plodove i tako upali u jasnu zabranu.

Šejtan je nastavio sa svojim spletkama i zavođenjem, lukavo im je došaptavao i kleo im se sve dok nisu okusili njegove plodove. I zbog toga Uzvišeni poziva Svoje robove da slijede princip predostrožnosti, i upozorava ih da se ne približavaju zabranama, kako bi sačuvali svoju dušu, ojačali svoj karakter, zaštitili društvo i naučili se poštivanju Allahovih granica. Oni koji su upali u širk (idolatriju) nikada to ne bi učinili da nisu slijedili puteve koji njemu vode, oni koji su upali u novotariju, nikada to ne bi učinili da nisu bili lakomisleni prema novotarima i prema boravku u njihovom društvu i čitanju njihovih knjiga, i nikada čovjek ne bi upao u velike grijeha da prije toga nije činio male grijeha i ustrajavao u njima. Savremena tehnologija nije ništa drugo do sredstvo kojim se dolazi do cilja, bio on častan ili nečastan. Oni koji se kreću u blizini Božijih zabrana, koji u osami čine zabranjene stvari, rizikuju da u konačnici ostanu bez namaza, morala i dragocjenog vremena, i da pokornost zamijene grijehom, duševni mir nemirom. Šerijatske zabrane nisu ograničavanje

ljudskih sloboda, nego iskušavanje i pokazivanje istinskog ubudijjeta – obožavanja Allaha, koji zahtijeva odlučno suprostavljanje neprijatelju koji vreba svoju priliku i svijest o Allahovom nadzoru u tajnosti i javnosti.

Navedeni ajeti uče nas da onaj ko se približi Allahovim zabranama, a pogotovo onaj ko ih prekrši, čini nepravdu samom sebi, a nepravdu sebi čovjek može učiniti upadanjem u sumnjive stvari koje vode haramu, u jelu, piću i odijevanju, pravima roditelja i rodbine, imetku i onim vrstama poslovanja koja imaju primjese kamate, prevare, obmane i sl.

“I šejtan im počeo bajati” (El-A’raf, 20) Šejtan je el-vesvas i el-hannas, onaj koji ljudima ubacuje zle misli i plaši ih sobom. Na sve moguće način spletkari protiv njih i postavlja im zamke. Nikada neće odustati od neprijateljstva prema čovjeku, koje je u njegovoj naravi, i zbog toga će ljudima uljepšavati zabludu, umanjivati težinu grijeha, uljepšavati zabranjene veze između muškaraca i žena, minimizirati u ljudskim očima ono što je kod Allaha sveto i uzvišeno, ubacivati sumnju u temelje vjerovanja, zavađati muslimane, tražiti slabe tačke kod njih, i neumorno će tragati za metodama i sredstvima zavođenja svakog pojedinca shodno njegovim sklonostima, a njegov cilj u svemu tome je “da bi im otkrio stidna mjesta njihova, koja su im skrivena bila” (El-A’raf, 20). Grijeh uklanja “zastor” (zaštitu) između Allaha, džellešanuhu, i Njegovog roba, a kada se ukloni zastor, otkrije se sramota (stidno mjesto), i to je prvi korak koji olakšava ono što slijedi, gledanje onoga što je zabranjeno, zatim razvrat i nemoral i na kraju moralni sunovrat. Šejtan je postigao svoj cilj onog momenta kada je čovjeku u mozak usadio vjerovanje da je otkrivanje stidnih mjesta, a posebno kod žena, civilizacija i progres, a sve mimo toga je nazadak i zaostalost. Uzvišeni kaže: “Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte!” (Fatir, 6)

Najopasnija vesvesa – zla misao je ona koja se pojavljuje u formi savjeta: “i zaklinjaše im se: ‘Ja sam vam, zaista, savjetnik iskreni!’” (El-A’raf, 21). Zakleo im se kako bi ih obmanuo, jer je znao da njih dvoje nisu mogli ni pomisliti da bi se neko smio zakleti lažnom zakletvom. Stvar je time gora i opasnija kada se neprijatelj pojavljuje u liku prijatelja, smutljivac u liku dušebrižnika, a zavjerenik u liku pomoćnika.

“I na prevaru ih zavede” (El-A’raf, 22), tj. bio je uporan u svojoj obmani, biranju laskavih riječi i uljepšavanju zablude. Ovim izrazom želi se ukazati na to da je Iblis po svaku cijenu želio umanjiti njihovu poziciju i vrijednost kod Allaha, navesti ih na grijeh koji će ih udaljiti od Allahove milosti i dovesti ih u nezavidnu poziciju u kojoj se i sam nalazio. I šta je bio rezultat jedenja plodova zabranjenog drveta? “A kad oni oni drvo okusiše, stidna mjesta njihova im se ukazaše i oni po sebi džennetsko lišće stavljati počеше.” (El-A’raf, 22)

Rezultat toga bio je pad nakon uzdignuća, poniženje nakon ponosa i otuđenost nakon topline.

““Zar vam to drvo nisam zabranio?!”, zovnu ih Gospodar njihov, ‘i rekao vam: ‘Šejtan vam je, zbilja, otvoreni neprijatelj?’” (El-A’raf, 22) Ovo je Allahov poziv njima i svakom njihovom potomku koji čini ono što je Allah zabranio. Allah nam nije ostavio prostora za bilo kakav izgovor, pojasnio je, ukazao i upozorio na put grešnika i put šejtana i šta će zadesiti onoga koji na Zemlji bude nered činio, kako ne bi postali lak plijen šejtanovim vesvesama i obmanama, ali i pored toga, ako čovjek upadne u grijeh, a zatim se iskreno pokaje, Allah će mu oprostiti i primiti njegovo pokajanje, jer On je Blagi i Milostivi, Onaj Koji mnogo prašta i pun ljubavi, otvara vrata onome ko ih je sam sebi zatvorio. Njegova milost obuhvata svaku stvar.

Iz Ademovog i Havinog priznanja grijeha možemo naučiti vrlo važnu lekciju – da treba požuriti sa tevdom nakon učinjenog grijeha, priznanje vlastite greške i poniznost pred Stvoriteljem, Allahom, džellešānuhu. Allah će oprostiti onome ko se iskreno pokaje. Čija vjera bude snažna, on će se kajati za svaki, pa i najmanji, grijeh. Kako su samo lijepe riječi pokajanja kojima je Allah, džellešānuhu, poučio Adema: “Tako Adem nije Gospodara svoga poslušao i s puta je skrenuo. Poslije ga je Gospodar njegov izabranikom učinio, pa mu oprostio i na Pravi put ga uputio.” (Taha, 121–122)

Donosite salavate na Poslanika pravog puta, to vam je Allahova naredba u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

